

राजनीति अराजकतातर्फ

ओली त्रसित मानसिकतामा रास्वपा घम्की दिँदै

भक्तपुर/ नेपालको राजनीति भन्नै अराजकतातर्फाट गएको छ। प्रमुख दुई दूला दलहरू नेपाली कांग्रेस र नेकपा (एमाले) को गठबन्धनबाट सरकार बनेको अवस्थामा समेत राजनीतिले स्थिरताको मार्ग नपकडेको आमभुझाइ रहन थालेको छ। सरकारले जनचाहाना अनुसारको कार्य गर्न नसकदा तथा करितपय साना कुण्हरुलाई महत्व दिंदा जनतामा निराशा छाएको छ। दूला दुई दलको मिलनबाट बनेको वर्तमान सरकारले संविधान सशोधनसहितको नारा अधिसारेको अवस्थामा जनतामा आशा पत्ताएको थिए। जनताको आशा अनुसारको खासै कार्य गर्न नसकेको स्थितिमा सरकार पुरेको छ। जनचाहानाभन्दा पनि फिना मसिना कुरामा सरकार केन्द्रित हुँदा सरकारले आफ्नो मुख्यमार्ग ढम्याउन नसकेको जस्तो देखिएको छ।

राजनीतिक दलका नेताहरूको गलत रवैयाका कारण जनता समेत अराजक ढंगबाट प्रस्तुत हुन थालेको छन्। संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभामा भाग लिन पुगेका प्रधानमन्त्री तथा पराष्ट्रमन्त्रीमी अध्यक्ष व्यवहार अमेरिकामा समेत भएको छ। अमेरिकामा नेपाली समाजले आयोजना गर्ने भनिएको कार्यक्रम स्थगितभएका समाचार आएका छन्। कही आयोजना

भएका कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री खड्गप्रसाद शर्मा ओली र पराष्ट्रमन्त्री डा. आरजु राणाको नामै लिएर विरोध प्रदर्शनीसमेत गरिएका समाचारहरू आएका छन्।

आफ्नो देशको प्रधानमन्त्री आएको बेलामा अमेरिकामा बस्ने नेपालीजनले गरेको यो खालको विरोधलाई सही माने अवस्था नरहेको राजनीतिक विश्लेषक रामेश्वर ढकाल ताउँछन्। उती भन्दून 'हो राजनीतिक दल तथा नेतृत्वबाट गल्ली भएका छन् तर त्यसरी महासभामा भाग लिन एकाको प्रधानमन्त्री तथा पराष्ट्रमन्त्रीको अध्यक्ष व्यवहार अमेरिकामा समेत भएको छ। अमेरिकामा नेपाली समाजले आयोजना गर्ने भनिएको कार्यक्रम स्थगितभएका समाचार आएका छन्।

लिन भने हुँदैन तर पनि विदेशी भूमिमा आफ्नै साख गर्ने गरी नाराजाजी गरिन ठीक होइन।

अमेरिकामा भएका घटनालाई लिएर नेपालको राजनीतिसँग जोडेर हेरिएको पनि बताइन्छ। नेपालमा सहकारी ठारी प्रकरणमा छालिताल जोशीलाई पकात गरी थप अनुसन्धान चलिरहेको अवस्था छ। यस्तो अवस्थामा प्राथमिक व्यवस्था राष्ट्रीय स्वतन्त्र पार्टीका अध्यक्ष राख लामिछने पनि मुँहिने अवस्था रहेको चर्चा छ।

उता, प्रमुख प्रतिपक्षी दलमा पुगेको नेकपा (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्करकमल दाहालले समेत सरकारको विरुद्धमा उत्तेजक अधिव्यक्ति दिने गरेका छन्। उनले आफ्नो नेतृत्वमा रहेको सरकार ढंगबाट प्रस्तुत भएको कुरालाई समग्र रुपमा

(बाँकी ७ पृष्ठमा)

किसानको समस्या नबुझेका कृषिमन्त्री

काठमाडौं/ नेपाली कांग्रेस रेकेपा (एमाले) को सरकारमा रामनाथ अधिकारी कृषि तथा पशुपन्थी विकासमन्त्री बनेका छन्। कृषक परिवारमा जनिएर कांग्रेसको राजनीतिमा लागेका अधिकारी कांग्रेसका कृषिप्रसाद भट्टार्हाईले पत्ताएका नेता हुन्।

२०७९ सालको निवाचनमा धादिङ्को द्वेत्र नम्बर १ बाट चुनाव जितेका अधिकारी कृषिमन्त्री बनेको दुई महिना वित्तिमा पनि मन्त्रालयको आन्तरिक समस्या र कर्मचारीहरूको असहयोगले सफल बन सकेको छैन। मन्त्रालयमा जरो गाडेर बसेका नेकपा (एमाले) का उच्च पदस्थ कर्मचारीको चेपुवामा परेको समाचार श्रोताले बताएको छ।

कृषिप्रधान देश नेपालमा भारतबाट वर्षेनी दूलो परिमाणमा चामल, फलफूल र तरकारी आयत हुँदै आइहेको छ। किसानका खेतबाटी बाँझो हुने प्रवृत्ति बढौदै

गएको छ। मन्त्रालयका भ्रष्ट कर्मचारीहरूले किसानको समस्याको परिचान गरी सहृदयतात ऋणको व्यवस्था र पुरस्कारको व्यवस्था गरे कृषिप्रति किसानको आकर्षण बढाने जानकारहरूले बताएको छन्। अहिले वास्तविक किसानहरूले अनुदान नपाई टाडाबाढा नक्कली किसानहरूले कुरुखा पालन, बांसुर पालन, बाँखा पालन लगायतका विषयमा गाउँपालिकामा फोटो पेस गरेर अनुदान लिने प्रवृत्तिले वास्तविक किसानहरू मर्कामा परेका छन्।

मन्त्रालयबाट अनुगमन नहुँदा अनुदानको रकम बालुवामा पानी जस्तै बनेको जानकारहरूले बताएको छन्। कृषि मन्त्रालयको कर्मकाण्डी प्रवृत्तिले हुने खानेहरूलाई भन्दा हुँदा खाने वर्तालाई असर गरेको र दुई छाक हातमुख जोडन सक्से परेको बताइएको छ। यस्तो किसिमका वेतिहासिक विकासमा विवरण दिएको छ।

(बाँकी ७ पृष्ठमा)

राजस्वका स्रोत धेरै, सरकार विदेशी क्रृष्णमै मछुख

राजस्व नउदेर मुलुकको अर्थतन्त्र संकटमा परेको चर्चाबीच अहिले बजारमा नयाँ बहस शुरू भएको छ। आम नागरिक सरकारले तीनवटा क्षेत्रबाट मन्य राजस्व उठाइहेको बताउँछन्। पहिले वैदेशिक रोजगारमा जाने श्रमिक। दोस्रो धरधनी र तेस्रो यातायात व्यवसायी। भनिन्छ नि बाहिर देखेजस्तो भित्र हुँदैन। त्यसीरी नै अहिले यो क्षेत्रमा लागानी बढादै देखिएपनि राजस्व भने उठाइहेको छैन।

केही वर्षायता रोजगारीको सिलसिलामा खाडीलगायत विभिन्न मुलुक जाने बढादै छन्। अहिले विदेश सबैको रोजाइमा परेको छ। विदेश जानेहरूको लाईको छ। दिनहुँ हजारौंको संख्यामा नेपाली युवाहरू विदेश गइहेका छन्। उतीहरू विदेश जाँदा पनि राज्यलाई नै फाइदा भइरहेको छ किनकि विदेश पठाउँदा पनि सरकारले विभिन्न शीर्षकमा राजस्व उठाउँछ ती युवाहरूले विदेशमा

शहरमा खाली ठाउँ भेटिँदैन। उपत्यकामा खाली ठाउँ र धाम खोजनु कुनै महाभारतभन्दा कम छैन। पछारू एकाआपासमा जोडेर बनेका छन्। यसले धरमा धाम कहिँन्नै देखिँदैन। यद्यपि, त्यस्ता धर राज्यको राजस्वको स्रोत बनेको बताइँछ किनकि राज्यने धरधनीहरूसँग घरबहाल कर उठाउँदै आएको छ।

बाटोमा हिँडिता सार्वजनिक वा निजी प्लेटको गाडीको लागो समयदेखि नयाँ दर्ता खुलेको छैन। दुवानी गाडी, फोस्टर ट्रायाप्टोको पनि दर्ता खुलाइएको छैन। उता, निजी प्लेटको गाडी न धेरेलुमा दर्ता हुँदू न कम्पीमा।

(बाँकी ७ पृष्ठमा)

रुट परमिट, जाँचपास पनि केही गरिँदैन। यदि सरकारले निजी प्लेटको

स्वास्थ्य सेवा विभागको महानिर्देशकमा देवकोटा

काठमाडौं/ स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री प्रदीप पौडेलले स्वास्थ्य सेवा विभागको महानिर्देशक परिवर्तन गरेका छन्। गत असोजको पहिलो साता विभागको महानिर्देशक डा. संगीता मिश्रलाई मन्त्रालयमा तानेर डा. विकास देवकोटालाई जिम्मेवारी दिएका हुन्।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयअन्तर्गतको सबैबन्दा आकर्षक मानिने स्वास्थ्य सेवा विभागमा पछिल्लो समय महानिर्देशक, संगीता मिश्रको सेटिङ्गमा विभागमा ब्रह्महुलुट चलेको जानकारहरूले बताएका छन्। कुशासन, भ्रष्टचार र वेतिहासिक विभागको जारी उखेल्न काँग्रेसका प्रखर युवा नेता पौडेलले मिश्रको चलखेले र भ्रष्टचारले आफ्नो समेत बदनाम हुने सम्भावना बढेपछि डा. देवकोटालाई पठाएको समाचार श्रोताले बताएको छ।

(बाँकी ७ पृष्ठमा)

कांग्रेस उपसभापति गुरुडको इमानमा दाग

काठमाडौं/ नेपाली काँग्रेसका उपसभापति एवं पूर्वमन्त्री धनराज गुरुडको राजनीतिक निष्ठा र इमानप्रति दाग लागेको छ। ललितपुरको मितीरी चतुर्थ तथा क्रम सहकारीको १४ कोरोड ८१ लाख चतुर्थ तरकम हिनामिना गरेको उजुरीको आधारमा सांसद गुरुड सहकारी प्रकरणमा रहेका छन्।

२०७६ सालमा सम्बन्ध विच्छेद गरेकी श्रीमती ज्योति गुरुडसँगको विवादले निवाचनमा गुरुड नैतिक संकेतमा परेका छन्। सहकारी प्रकरणमा गुरुड दोरी देखिएका बाबाहारी हुने महान्त्री विवरकाश शमली बताएका छन्। हाल सांसद गुरुडमाथिको उजुरीको आधारमा छानविन गरिएको जारी आयोजनामा निवाचनमा स्थाइजाबाट नेकपा (एमाले) नेतृ पृष्ठमा अर्थालाई पराजित गरी गुरुड (बाँकी ७ पृष्ठमा)

घटस्थापना अधिक होला त सडक मर्मत ?

काठमाडौं/ नेपाली काँग्रेसका ठीक पाँच दिनपरि अर्थात असोज ७ गते दशैको घटस्थापना फरेको छ। घटस्थापनाअधिक नै नागदुङ्गा मुनिलन सडक मर्मत गरी सक्ने सहमति तनबाटै तहालका सरकार र निर्माण व्यवसायीबीच ६ बुँदै सहमति भएको छ।

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयमा सर्वपक्षीय सहमति भएको भए पनि समस्या समाधान गरी निर्माणलाई गरित दिन र कार्यान्वयन

Speech from Keynote Speaker

Prof. Ram Kumar Panday
Author, Artist, and Academic
rakupa2019@gmail.com

**Mr. Chairman,
Chief Guests, Respected Delegates,**
Writers and Participants.

It is my great privilege and pleasure to congratulate the distinguish participants in this magnificennt meeting of first International conference of Children's Literature in Nepal.

Congratulations to the host Nepal Academy, Nepalese Society for Children's Literature (NESCHIL), and Room to Read organizationsand hard working executive committee members.

Distinguished Conference Chair and Honourable orgaizers let me express my sincere thanks for allowing me to speak beforethis august gathering.

We are here to seek, search, and share ideas, inventions, and innovations for the development of children's literature. We are here for the welfare of our children, future heroes and builders of our nations. We are here for the development of humanity, peace, and prosperity of our society. And we are here to promote children's literature for the welfare of the global citizen.

This is a very happy moment to observe the First International Conference on Children's Literature in Nepal. We all are gathering in the laps of the world's tallest mountain patronage of Lord Buddha, the prince of Peace known as the light of Asia, the great son of mother Nepal.

This is my pleasure and privilege to express welcome from my inner heart amidst reputedwriters of children's literature.

Many people think children's literature is simple. It is easy writing. But it is not a childish thing to create books for children. I think children's literature is the foundation of humanlife in the society. So let us work together to change meaningfully the state and status of children's literature.

Nepal Case

In Nepal, the first inscription of the Nepalese language appeared in 981 A.D. (Dulu Dailekh)Paper entered only in the 12th century and the press started in 1851 A.D. There were handwriting traditions in creating copies. After the introduction of the pressin 1851 A.D., printing started in Nepal.

Rana ruler Dev Shumsher opened the school first time in 1958. Then Jaya Prohibit Bahadur Singh (1934-1997B.S.) published texts in 1959 B.S. He became a pioneer author of children's books in Nepal.

A publication came in 1970 B.S. known as Gorkha Bhasha Prakashani Samiti. Books focused on education initiated literary books later, International Year of Child, 1979 launched in this child-to-child program of UNICEF collaboration.

There were few writers and publishers before 1900 A.D. NESCHIL later worked hard after its establishment in 2044 B.S. Nepalese intellectuals started thinking about children's literature. These days children's books

are published more and it has grown to more than 5,000 in Nepal.

Though the publication of children's literature has a short history, Nepal has a rich oral tradition. There were riddles and proverbs as well as religious stories and moral stories which indirectly served entertainment and basic education.

In the Asiatic region, there are publications for the children. Thousands of titles are available. But we lack sharing of those useful books published by our friendly countries.

Nepal is the centre of knowledge where great epic books were written. Earliest book of Nepal is Ashta Shastrika Prajnaparmita (Book of Wisdom, 1015 A.D., Cambridge Library) and great epoch-making people born, the altitude geography furnished this country as a storehouse of nature which one can observe with geo, bio, ethno, and eco diversities. Due to the diverse environment, our children's are facing diverse problems and prospects. All great people of the Himalayan region who have devoted their childhood to this third-pole part of South Asia contributed to our civilization. A child born in any place brings their *lalat* (genes) and grows with the parental household atmosphere.

Sanskrit verse guided us on how to treat children of different age groups.

लालयेत पञ्च ब्रह्मणि ताडयेत दशवर्षीणा
प्राणे तु षोडसे वर्षे पुनः प्रियावदाचरेत् ॥

Nepal is a rich country of resources with a poor economy of 20% people below the poverty. The existence of the Himalayan country of Himbat Khanda remained free and never colonized since the birth of this nation. The name of Nepal was mentioned in Veda and civilization culminated with the development of *Videha* (Janakpur), *Devdaha* (Lumbini), and *Kalidaha* (Kathmandu), like trio cities with Vedic and Buddhist civilization, Nepal gave birth to great epoch-making people. Though there were different systems of education before the mid of 19th-century the new educational system came only in 1971.

Rana ruler opened the school for the first time in 1853. Then Jaya Prithibi Bahadur Singh (1934-1997 B.S) published texts in 1959 BS. He became a pioneer author of children's books in Nepal.

Still, Nepal lacks education based on oriental philosophy. Only a few attempts have been made to view the national perspective. A publication came in 1970 BS known as *Gorkha Bhasha Prakashani Samiti*. The publication focused on textbooks of school-initiated literary books later for children. International Year of Child, 1979 initiated this ventureunder the child-to-child program of UNICEF collaboration.

INESCHIL initiated to do something after its establishment in 1987 (2044 BS). Nepal Academy has its department to look after children's literature and room to Read helping to disseminate literary worksfor the childrens of Nepal.

Importance of Literature in Life

In a popular old saying, a man without literature, music, and art is like an ape. Literature is important to become man as a real man. Literature in this regard is a sign of civilization and a medium of socialization.

As a valuable component of culture, literature is in reality, the sign of development. Nepal although rich in folklore and cultural tradition formal literary works appeared little later.

I recommend children's books as a medium of enjoyment for old age and retired parents and senior people also.

The growing children need guidance for developing character and building personality while an old man needs happy moments to spend old age. Children's books may serve both stages of human life.

The modern civilization became concious of environment. Veda since ancient time was creating awareness to the human being by *enchanting Shanti path*:

ॐ द्वौ शान्तिरक्षिण शान्ति प्रिथिवी शान्तिराप
शान्तिरेष्य शान्ति बनस्पतय
शान्तिर्विष्वे देवा शान्तिर्ब्रह्म शान्ति सर्वशान्ति
शान्तिरेव शान्ति सा मा शान्तिरेषि ॥

॥ ॐ शान्ति शान्ति शान्ति ॥

It is intended to keep balance i.e. sound environment and peace.

For thousands of years, people have been shouting about the no-polluted environment and creating awareness to keep all components of the surroundings.

Climate change has created havoc in contemporary society. Our children are facing pollution of all kinds. People are facing all sorts of disasters and fighting different problems. We are here to seek, search, and share the best views and visions, inventions, and innovations as well as to bring better conditions than what we are facing in contemporary times. New problems are coming and creating problems not only in the maintenance of life but also in human existence.

Due to imbalanced development, modern people are suffering from social transformation as well as environmental change including climate change. Development is not in the balanced

State. We feel proud to erect tall view towers like physical development but neglect to develop human character and promote the quality of people's personalities. In national issues, there is a conflict between commonality and ethnicity. Unity of the nation and promotion of the people became difficult. In this situation, writers are feeling difficulties in writing for children. Writers have to forward vision in developing harmony in the society. Literature can improve the condition and bring an amicable environment in society.

Equality is lacking. Discrimination is growing. Society is becoming more and more complicated. A bundle of books prescribed is more than children's weight and beyond the capacity of the household economy to the general people. Formal education in reality is not sufficient to achieve the capability and ability to live a happy quality of life in society. In this regard out-books of literature help to understand life and society.

In our social practices still, people are using poems to enrich highly developed cultural life. From morning to night and from every day of the year we use our poems in the form of mantras, songs, rhymes, and stories. In every religious and cultural ritual and worshiping ceremony, Guru tells a tale. Most of those stories give some light to the listeners.

Practices of reciting poems are still used in our everyday rituals. We have popular prayer rhymes of Ganesh and Saraswati used in the past for children. Storytelling is active in religious speeches. Not only Sanskrit but also folklore culture is also advanced in our society which indirectly provides informal education.

Asia is rich in literature. Asia is the home of ancient people, origin, and original tradition of creative wisdom and knowledge can be found in countries like China and India. Oriental philosophy, literature, rituals, and cultural practices enriched the lifestyle for which writers should be aware of

its ideals and needed to improve traditional practices. Teaching our wisdom to our children in contemporary Nepal is heading slowly towards enriching our value system.

Only physical development does not work to achieve success in life. Mental development and health also must be sound to behave man to man as a man.

In one of the symposiums of APPREB (Asia-Pacific Cooperative Program for Reading Promotion and Book Development, 1995) in Bangkok, I remember an event. In the panel discussion, a Japanese librarian of children started their condition of robotic interest. Instead of reading books, children are busy playing with machines. So they do not like to read books. She was almost weeping in narrating their contemporary situation.

At my turn, I told that we had forgotten age old tradition of telling stories by our grandparents. At that time developed countries were busy in the production of video games. I told them that developed countries should prepare a talking book containing full of pertinent stories and rhymes. After some years there appeared electronic book for children. In the contemporary world, IT AI and GPT are emerging to change the world. With this, I remember a seminar cum workshop on Children's Book Publishing in the New Millennium, 1997.in Malaysia. There was a debate about the changing situation of books versus electronic media. Experts expressed that the existence of the book never perished because it has qualities that we cannot find in electronic media.

In 2017 there was the Third Asia Regional IBBY Congress in Bangkok. This author has a PowerPoint presentation entitled Developing Character and Building Personality through Story Therapy. At that time, I was talking about the development of children's literature. Each country publishes hundreds of books. Many writers in many countries are writing for children. But to my children which book by which writer from which country will be suitable to select? Most of the books are attractive and look interesting. I may compel to select anyone but is it suitable to give my son and daughter?

Why do we give books to read to our children? What sort of book we should give to our kids? The thought 'Story Therapy in the Building of children's characters' germinated in the new millennium. And was published in Bal Sahitya journal of NESCHIL, 2004 A.D... Later this thought developed more and published a book entitled Story Therapy in 2013. Remedial stories to treat individual abuses became necessary. Individualized weakness and lack of character formation need special individual-based literary materials. Biblio therapy focusing on stories can be used to repair weaknesses and wipe out bad habits. There is another essential part for which a story can help to develop qualities by injecting a value system through the story. During my tenure of presidentship of PEN International, we launched two research projects. A Study on Factors Affecting Youngsters Reading Habits in Nepal, 2011. This helped us to know the lack of appropriate books for youngsters. Similarly, in 2013 research was conducted to find out the altitude of school children in civil society. This helped to know teens' attitudes and behaviour.

We all want our children as

an ideal and perfect man. Good character active and able person to care home and contribute to society. We have role models from our old stories. Children who should be ideal like Rama, Children who are powerful like Krishna, and Children who care for parents like Srawan Kumar. In our great festival, the Guru and parents give blessings to become a great role model. We have a 'blessing poem' enchanted by elderly people during great festivals like Dasain. This indicates that became like a person who lived long, won enemies, got prosperity, and was active, honourable, bright, strong, truthful, knowledgeable, and famousto develop common values of universal nature needed by all.

अयुग्मीपुरुते खियं दशरथे, शत्रुघ्नो राघवे
ऐस्वर्वं नहुषे गतिर्वच पवने मार्गं च दुर्गमोन्मेते
शौरी सत्तानं वै बलं हतधरे सत्यं च कुरुन्मित्ये
विजानं विदुरो भवन्तु भवतां कीर्तिर्वच नारायणे ।

There are many life- ability, and diversity in cultural development. Purposeful writing and free writing are all needed to cover societal issues and bases of cultural elements. We are still writing within the frame of traditional shape and size. We need clinical strategies for individual weakness and lack in achieving such personality literature works as medicine. In this regard, our Gurukul education was able to train our kids to provide perfection in human life.

Formal education helps to develop a strong foundation of education. In the USA, education diverted to prepare competent citizens with subjects like Language, Math, Science, History, and geography as basic compulsory subjects in school.

In our context, Social Studies have been included in the school curriculum. There are few literary contents in the subjects like languages (Nepali and English) and Social Studies All these changes in my observation are not enough to build character and develop the personality of a man to live as an able, capable, and good citizen. Literature is most important to make man as a man. Learning life education from literature needs to change the course of writing in children's literature.

In the modern digital age, our children need literacy of computers, and developing Technology Vocational Skills become essential to enter the job market. Social studies became important to adjust in society became as the study of history and Geography is eyes of time and space help to know more about the world, writers need to focus life building elements while creating books for children. All these things warn our writers to change writing courses. The time came to create children's literature just not to write freely whatever we like. But objectives-oriented writing is to build the character and personality of our students. Society has changed. Crime, corruption, suicide, accidents, illness, and diseases are in the growing trend. Writers need to focus on the issues and problems of society. Moral devaluation became the main problem in society. Age-old folklore and Pouranic stories found in epic books can be ideal reading materials; we need to write biographies to expose thoughts of great personalities.

We need to improve our daily life. Cleanliness, yoga, meditation, vipassana, physical exercise, and sports all became a part of life activities. Balance diet in breakfast, lunch, and dinner became a challenge economically and educationally. Daily work, hobbies, creative works, and fun-making

(Continue in 5 Page)

Speech from Keynote ...

practices became essential. A hobby became essential to engage and devote time to after retirement. Reading books, writing articles, keeping busy with painting and playing became a part of a happy life. Purposive Writing of such thing encourages to the children. Purposive story writers can help to internalize the concept in building the character of the children to develop national norms and values.

Literature and Life Education

The writer of children's literature in contemporary conditions is challenging. They have to write focusing on such issues. Care common of favourable attitudes and habits on one side and on the other we need to save stories in our folklore realm. Many Puranic and religious stories are useful in shaping human life. In modern times we need to explore them and categorize thematically. Some stories might be rewritten with a remix style. Some stories should be rewritten just to improve style and presentation. Our folkloristic stories are popular

because they give some message. In Panchatantra, there are useful and thought-provoking stories. Old stories are memorable and full of useful messages. Modern writing makes it difficult to retail and define messages. Children need stories not only for entertainment but also to learn some concepts and expand their knowledge, some tricks and techniques needed in life, some messages to remember, and some success in bringing happiness.

There are many types of stories. What sort of stories do children like? A study of Japanese children found that the story like adventure, entertainment, ghosts, and Fantasy are in their preferred order. Ghost, adventure, superman series, mystery, exploration and expedition, day-to-day life, new experiences and experiments, all elements are lacking in our creation for a new generation

Issues and Challenges are growing more and more in life and living. The responsibility of writers is increasing.

People's common will is well-being, happiness, and peace is in their preferred order.

To achieve this, it awareness is necessary. In our curriculum, we lack knowledge of how to achieve property and healthy life. Children's literature can give visions for the future life.

Direction and Declaration

Our generation has great responsibility. Let us find out some way to repair and think new dimension of children's literature. Our future stars to become more bright, intelligent, creative, disciplined, able, and good

individuals as the coming generation. Here, I would like to propose some of the demands of the present time:

1. Let us declare book is a basic need for the all-round development of our new generation.

2. Care and Share experiences we achieved in our countries.

3. Organise International gatherings to review and develop plans and share experiences to uplift conditions periodically.

4. Publish a regional journal for children's literature at the list electronic level

5. Organise regional Book award for best book of children's literature

6. Declare 'Children first'. Children as future stars need to care for both physical and mental development.

7. Let us develop the Literary Library, and Literary Club in the school.

8. Children's Literature should be treated as basic in the school curriculum and provide some time in the teaching-learning process.

9. A country like Nepal needs to stress the mental aspects of children to develop as an able and capable citizen in achieving prosperity.

10. Thematic purposive story writing should be promoted to develop character and build personality. Story Therapy method can be used to improve the situation.

11. The Academy of Children's Literature-like organization needed to work and implement together in Nepal.

12. A translation project should be launched regionally.

13. Research provision helps for the advancement of children's literature. Let us start research work through our organization.

14 At least the local government has to cooperate in establishing a community library and literary festival for children through our organization and donations in the promotional project of children's literature.

15. To fulfil our dreams let us open a Regional organization for the Development of Children's Literature in our region and organize at least one International Conference in every third year. Book fair also organise during such conference time.

Before concluding, I would like to request that all organizations who are working for the development of children's literature come together, work together, and share to write, publish, and distribute children's books, and journals. Research reports, study tours and remain active in developing children's literature. We are together to work together for children's literature and Children First will be our motto for the future steps.

आँखाको ट्रेलर : भुइँमान्छेको कथा

काठमाडौं / नेपाली
चलचित्र 'आँखा' को ट्रेलर सार्वजनिक भएको छ। न्युजिक नेपालको युद्युव च्यानलबाट सार्वजनिक भएको साथै २ मिनेट लामो ट्रेलरले बागमती नदी किनारको सुखुबासी बस्तीमा बस्टै आएका मानिसको कथालाई भावनात्मक रूपमा उठाउ गरेको छ।

आज शुक्रबाबाट प्रदर्शनिमा आउन लागेको चलचित्र 'आँखा' लाई जैन योन्जनले लेखन तथा निर्देशन गरेको हुन्। भुइँमान्छेको कथा प्रत्युत गरिएको ट्रेलरमा फोहोरमा राजनीति र दुई वर्षीयोको खाडल देख्न सकिछ। चलचित्रमा सिमता लामिछाने, आरके मेहता, निशा अधिकारी, बुद्धि तामाङ, विजय बराल, सरोज खनाल लागायतका कलाकारहरूको अभिनय छ। मुख्य भूमिकामा सिमता लामिछाने र आरके मेहता देखिएन्।

लामिछाने यसअधि बाह भास्ताईस, मराजेश हमाल लागायतका थुप्रै चलचित्रहरूमा अभिनय गरिसको की छिन्। यसैगरी मेहताले यसै चलचित्रमार्फत ढेब्यु गरेका हुन्। रामचन्द्रमा लामो समय सक्रिय मेहताले शलीमी थिएटरमा जेसिमो

बेटा भर्सन, कोमा, माझिपा लाखे, नारी, के लाग्यो हाल्का ले, एल्लो कमेडी जस्ता थ्रै नाटकहरू गरेका थिए। उनी 'हराजित 'बीच', 'जिउँदो आकाश' नाटकका अभिनेता तथा निर्देशक पनि हुन्।

मेहताले इटालीमा एकडेमिया डेल आर्ट्मा फिजिकल थिएटरको डिप्लोमा गेर त्यही प्रशिक्षण दिएका बताइएको छ। उनले इटालीमा पनि उनले धेरै प्रदर्शनहरू गर्नुको साथै नेपालको मण्डला थिएटर, कान्तिपुर फिल्म एकेडेमी, एनएफीसी, पिफिटमा पनि आर्क्सप दिएका कारण पनि उनको अभिनय नेपाली दर्शकले प्रतिक्षा गरिएको बताइएको छ।

लामा सिनेमाजो ब्याप्त तथा डाका टोपीफिल्म्स, कार्यक्रम नेपाल, साइलेन्ट एक्टर र याइडेट कन्सेप्टो सहकार्यमा यो चलचित्र निर्माण गरिएको हो।

संविधानले दियो महिलालाई प्रमुख पदमा पुग्ने बाटो

अमृता अनमोल

नेपालको संविधानको मुख्य उपलब्धि हो, समावेशीत। लैंगिक समावेशीता हेर्दा, संविधानले राज्यका होको संचानना ३३ प्रतिशत महिला सुनिश्चित गर्न निर्देश गरेको छ। अर्थात् राज्य सञ्चालनका प्रमुख पदमा सम्म महिला पुग्ने बाटो संविधानले खोलिदिएको छ।

महिलाका मामिलामा राजनीतिक दलले संविधानले खोलेको बाटो नै छेकी दिएका छन्। दलले बाटो छेकै कारण राज्य सञ्चालन प्रक्रियामा तीन तहकै सरकारका कार्यकारी तहमा महिला प्रतिनिधित्व कमजोर छ। सबै जसो दलले संविधानले बाध्यकारी नवनाएका पदमा महिला पुग्ने बाटो संविधानले खोलिदिएको छ।

संविधानले प्रमुख वा उपप्रमुख लेखेको स्थानना महिलाहरूलाई सहायक र उप पदमा खुच्चाएका छन्। दलीय व्यवस्थामा राजनीतिक दलले नै प्रमुख भूमिका नदिएपछि महिलाहरू सरकार प्रमुख र कार्यकारी पदमा महिला पुग्ने बाटो छेकिएको छ। सङ्घीय संविधानले त्याएको नयो संचाना प्रदेश तहमै होन्ने।

संविधानको जग्मा बनेका प्रदेश संचाना प्रदेश संचाना मै कार्यकारी भूमिकामा महिला सहभागिता असाध्यै कमजोर छ। संविधानले अनिवार्य गरेकाले सङ्घीय संसदा जस्तै सात वटै प्रदेशसभामा ३३ प्रतिशत महिला सहभागिता छ। तर, कार्यकारी पद सरकारमा महिला सहभागिता असाध्यै दर्तायी छ।

प्रदेशसभामा आउन संविधानले अनिवार्य गरि पनि सरकारबाटे संविधानमा लेखिएन। यही कारण सदनबाट सरकारमा जान आफै दलले रोकदा महिलाहरू सरकार र सदनका कार्यकारी भूमिकामा जान नसकेका हुन्। देशमा सात प्रदेश छन्। हाल सातवटै प्रदेशमा मुख्यमन्त्री र प्रदेश प्रमुख पुरुष छन्। प्रदेश स्थानाको सात वर्ष पुरुषमपूर्ण एक महिला सपामुख र एक महिला मुख्यमन्त्री बनेका छन्।

अधिन्त्यो कार्यकालमा असाध्यै चुनौतीपूर्ण अवस्थामा बागमती प्रदेशमा करिब एक महिना एमालेकी अष्टलक्ष्मी शाक्य मुख्यमन्त्री बनेकी थिइन्। यसबाहेक अन्य प्रदेशमा महत्वपूर्ण मन्त्रालय समेत महिलाले पाएका छैनन्। सहभागिताका लागि मात्रै कै एक त कै दुई जनामात्रै मन्त्रिपरिषद्या समेटिएका छन्। लुम्बिनी प्रदेशकै कुरा गरौं, सरकार स्थानाको सात वर्षमा ५४ जना मन्त्री बनेका छन्।

यसबाहेक अन्य प्रदेशमा महत्वपूर्ण संसदीय समितिका सभापतिमा समेत महिला हुन्ने। संविधानमा सभापुरुष र उपसभापुरुषमध्ये एक जना महिला हुने भनिएको छ। यसको फाइदा उठाउँदै दलहरूले महिलालाई उपसभापुरुषमा खुच्चाएका छन्।

करिसम्म भने दलहरूले दल नेता र प्रमुख संचेतकको जिम्मेवारी पनि महिलालाई दिएका छैनन्। आफ्नो दलबाट कसलाई सरकारमा पठाउने र सदनमा कस्तो भूमिका निभाउने भन्ने

भूमिका तत् प्रदेशका दल नेता र प्रमुख संचेतकलाई हुन्छ। यी भूमिकामा महिला नहुँदा सदनसम्म पुगेका महिलाले आफ्नो क्षमता देखाउने अवसर पनि खोसिएको छ।

नागरिकको ढोका अगाडिको सरकार स्थानीय तहमा हेर्नी, यहाँ पनि प्रमुख तहमा महिला सहभागिता दयनीय छ। अधिन्त्यो निर्वाचन २०७४ मा देशका ७५३ स्थानीय तहमध्ये १८ वटा स्थानीय तहको प्रमुख एवं अध्यक्ष महिला थिए। यो सर्.या बढेर हाल २५ स्थानीय तहमा महिला प्रमुख एवं अध्यक्ष बनेको छ। तर, प्रमुख पदमा महिला पुगेको यो संघ्या असाध्यै कम हो।

स्थानीय निर्वाचन २०७३ मा स्थानीय तहमा एउटै दलबाट प्रमुख लेखेको स्थानीय उपाध्यक्षमा एक जना महिला हुन्ने प्रावधान छ। अधिन्त्यो नै असर देखाएको छ। तर, हलहरूले महिलालाई उपप्रमुख र उपाध्यक्षका मात्रै उमेदवार बनाए प्रमुख हुने बाटो छेकी दिए। गठबन्धन गेरे दलहरू चुनाव लडेका स्थानमा त दुवै पद पुरुषले पाए। महिलाले पाएन्नु। स्थानीय निर्वाचन ऐनमा गठबन्धनबाटे केही लेखिएको छैन। दलहरूले फरक दलबाट चुनाव लडाए महिला सहभागिता अनिवार्य हैनैन भन्ने व्याख्या गरे। बल्लताल्लू उपप्रमुख बनेको अवसर पनि खोसिएयो। यसले स्थानीय तहमा प्रमुख वा अध्यक्षमा मात्रै होइन उपप्रमुख वा उपाध्यक्ष बन्ने महिलाको अवसर पनि खोसिएको छ।

नेपालको संविधानले तीन तहका सरकारबीच सम्बन्ध सहकार्य र सहअस्थितको सिद्धान्त अँगालेको छ। यसर्थ सङ्घीय सरकारको छाप प्रदेश र स्थानीय तहमा पर्छ। सङ्घीय सरकारले अहिलेसम्म नेपालको प्रधानमन्त्री महिला बनाएको छैन। प्रधानमन्त्रीका लागि दाबी पेश गर्ने गरी राजनीतिक दलहरूले नेतृत्वमा महिलाको अवसर पनि खोसिएको छैन।

राजनीतिक दलहरूले अहिले पनि शक्ति र स्रोत केन्द्र र पुरुषमा राख्ने प्रवृत्ति फेरेका छैनन्। सङ्घमा हुने असर यसै दलबाट प्रमुख प्रवृत्ति फेरेका छैन। महिलाका मामिलामा दलहरूको सोच अझै फराकिलो बनेको छैन। महिलालाई सङ्घमा प्रवृत्ति बनाएको छैन। राजनीतिक दलहरूले अहिलेसम्म भनेमा निश्चिन्त छन् तर, नेता बन्नु भनेमा दुक्क छैनन्। महिला मतदाता बन्नु तर, प्रत्यक्ष चुनावमा होइन्ने गरी उमेद्वार बन्न सक्छन् भन

किन सुधिन सकेन मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय ?

नरेन्द्र देवकोटा

कुनै पनि राष्ट्रको शैक्षिक रूपान्तरणका लागि महत्वपूर्ण थलोका रूपमा विश्वविद्यालयहरूलाई लिएन्छ। मुलुकको आर्थिक, राजनीतिक, सामाजिक, प्राविधिक, शैक्षिक लगायत विभिन्न क्षेत्रको प्रतिविम्बका रूपमा विश्वविद्यालय रहने गर्छ। यद्यपि स्थापनाकालको १५ वर्ष बित्तिसदा समेत मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयले शैक्षिक, प्रशासनिक, अनुसन्धान तथा विकास आदि क्षेत्रमा खासै प्रगति गर्न सकेको छैन।

विश्वविद्यालयमा हुने गरेको चरम राजनीतिक हस्तक्षेपले शिक्षण, अनुसन्धान र विद्यार्थीको समग्र विकासमा गम्भीर असर पर्दै गइरहेको छ; शैक्षिक वातावरणलाई अस्वस्थ र अस्थिर बनाउँदै लगिरहेको छ। यसले विद्यार्थी, प्राच्यापक, कार्यरत कर्मचारी लगायत समाजलाई नै नकारात्मक असर पारेको छ। यस किसिमको बित्रौं वातावरणमा रूपलिरहेको विश्वविद्यालयलाई दिशानिर्देश गर्नेतर्फ चाहेर होस् वा नचाहेर, दबाबमा होस् वा प्रभावमा र कार्यकुशलताले होस् वा अन्य कारणाले उच्च नेतृत्वको ध्यान पुगेको देखिएन्दैन। केवल 'भगवान् भरोसा'मा विश्वविद्यालयका गतिविधि सञ्चालित छैन।

पछिल्लो समय मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय मात्र होइन, अधिकांश विश्वविद्यालय दयनीय अवस्थामा सञ्चालित छैन। विभिन्न विषयका प्राच्यापक समेत गुट-उपगुटीतर लागेर विश्वविद्यालयलाई 'राजनीतिक अखडा' बनाउनेतर्फ उत्तर देखिएन्छ। अध्ययन र अनुसन्धानलाई प्रभावकारी बनाउनुको साटो आफूलाई के गर्दा फाइदा हुन्छ, कसको भक्ति र गुणगान गाउँदा स्वार्थ पूरा हुन्छ, उनीहरूको ध्यान त्यापूर्वी केन्द्रित देखिएन्छ। विद्यार्थीको पढाइ, विश्वविद्यालयको समग्र हित र आफ्नो पेसाप्रतिको मर्यादा राखेर काम गर्ने प्राच्यापकको संख्या ज्यादै कम छ भन्दा फक्क नपल्ला।

नर्वाधि रूपमा सञ्चालन हुनुपर्ने विश्वविद्यालय राजनीतिक भर्तीकैन्त्र तथा गुट-उपगुटोको कार्यथलो भन्दा माथि उत्तर नसकेको आभास हुन्छ। केही अधिनियमातीन सय दिनभन्दा बढी तालाबन्दी भयो; मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयमा ६ महिना तथा अन्य विश्वविद्यालयमा समेत बेलाबेला हुने अनिश्चितकालीन तालाबन्दीले थोसैको पुर्णि गर्छ। विश्वविद्यालयमा हुने राजनीतिक हस्तक्षेपले शिक्षण, अनुसन्धान र विद्यार्थीको समग्र विकासमा गम्भीर असर परिएको छ, तर बुझ्ने कस्तु ?

विश्वविद्यालयमा अध्ययन-अध्यापन नहुनुमा शिक्षक मात्र होइन, कतिपय विद्यार्थी पनि उत्तिकै जिम्मेवार छैन। आफ्ना समूहका विद्यार्थीलाई प्राच्यापकले कारखी च्याने र विद्यार्थी पनि सोही अनुसार प्रभावित भइरहँदा आफू र आफ्ना अनुकूलका गतिविधिमा मात्र ध्यान दिने भएकाले अध्ययनशील विद्यार्थी मारमा परिएको तथ्य कसैबाट लुक्न सकेको छैन।

विश्वविद्यालयमा हुने गरेको चरम राजनीतिक हस्तक्षेपले शिक्षण, अनुसन्धान र विद्यार्थीको समग्र विकासमा गम्भीर असर पर्दै गइरहेको छ; शैक्षिक वातावरणलाई अस्वस्थ र अस्थिर बनाउँदै लगिरहेको छ। यसले विद्यार्थी, प्राच्यापक, कार्यरत कर्मचारी लगायत समाजलाई नै नकारात्मक असर पारेको छ। विश्वविद्यालयको खस्काँदो शैक्षिक स्तरका विषयमा, प्रविधि र पूर्वाधारका विषयमा, नवीनतम खोज तथा अनुसन्धानका विषयमा, दक्ष तथा तालिमप्राप्त अनुभवी प्राच्यापकहरूका विषयमा विद्यार्थीले नेताले नीतिगत तहमा बसेका उच्च पदाधिकारीसँग बहस तथा छलफल गरेको विरले पाइन्छ। यस्ता मुद्दालाई सम्बन्धित पक्षले नै गम्भीरतापूर्क लिएको पाइँदैन। यस्ता मुद्दालाई राजनीतिक रड दिई विद्यार्थी संघ-संगठनले स्वार्थ्य चुनावमा आफू र आफ्नो व्यानलले जितोसै भनका लागि आदर्श नाराका रूपमा मात्र उठाउने गरेको यथार्थ सबैले भोगेको र देखेको कुरा हो।

आर्थिक, प्राविधिक र भौतिक स्रोत-

रूपमा देखिने प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष राजनीतिक हस्तक्षेपले विश्वविद्यालयमा भर्ना प्रक्रिया, पाठ्यक्रम निर्माण र मूल्यांकन, अध्ययन अनुसन्धान, आर्थिक तथा प्रशासनिक गतिविधिमा सुस्तता त्याई समग्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक गतिविधिमा अवरोध पुऱ्होको सहजै अनुमान लगाउन सकिन्छ।

पदाधिकारी, प्राच्यापक संघ-संगठन, कर्मचारी संघ-संगठन, विद्यार्थी संघ-संगठन, स्थानीय तथा अन्य सरोकारवाला सबैले विश्वविद्यालयलाई आफ्नो स्वार्थान्त्रिक र विद्यार्थीलाई आवासमा घर्नुपर्छ। शिक्षक कर्मचारीहरू मनलागदी रूपमा भर्ना गर्नुपर्छ। शिक्षक रूपमा योग्य प्राच्यापक डाक्टरका साथसाथै प्रशासनिक रूपमा पनि लामो अनुभव हासिल गरेको व्यक्तिकलाई जिम्मेवारी दिई पठाउने हो भने हाल देखिएका प्रशासनिक चुनौतीलाई केही हृदयसम्म सुधारेर लैजान सकिन्छ।

जबसम्म एउटे विश्वविद्यालयमा एक-अर्का सहकर्मीप्रतिको असाहयोगी प्रवृत्ति अन्त्य हुँदैन, तबसम्म जस्तोसुकै बलियो संघन्त्र प्रयोग गरिए, पनि विश्वविद्यालयको समस्या सुधार्न सकिन्दैन। यी माथिका विषय त प्राच्यापक र विद्यार्थीका भए। अब केही कुरा विश्वविद्यालयका कर्मचारीका पनि गर्नै।

भनिन्छ, कर्मचारी प्रशासन संगठनको स्थायी सरकार हो। संगठनको उद्देश्य सफल र असफल हुनुगा कर्मचारी संघन्त्रको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ।

कर्मचारीको कार्य कुशलता र साथ सहयोगविना कुनै पनि संगठनले गरित लिन सक्तैन। साभा उद्देश्य बोकेर आफ्नो योग्यता र क्षमता अनुसार विभिन्न पदमा रही पदीय जिम्मेवारी वहन गर्न सेवा प्रवेश गरेका प्रशासनिक कर्मचारीको कथा-व्यथा बेलै छ यहाँ। मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयको कर्मचारी प्रशासनको विषयलाई केही आयामबाट हेर्नु सान्दर्भिक देखिन्छ।

संगठन संरचना

मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी नियमावली, २०६९ अनुसार गरिएको दरबन्दी सिर्जना, पद तथा श्रेणीको वर्गीकरण उचित भए, पनि संघन्त्र संरचनालाई चुनै-तुरुस्त नबनाइँदा परिषिल्लो

चरणमा लामो समयसम्म सेवा गरेका अधिकृत, मुख्य सहायक र सहायक कर्मचारीको आन्तरिक बुझ्न सकेको छैन।

विश्वविद्यालयमा केही प्राच्यापक जिम्मेवार र इमानदार भइरहँदा आर्थिक व्यवहार दिन-प्रतिदिन बढै र गझेको छ र समग्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र कमजोर बढै छ। यी हुँदाहुँदै पनि आफू र आफ्नो संघ-संगठन अनुकूलका पदाधिकारी नियुक्त भएर आउँदाका दिनदेखि आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्नका लागि अधिकांश प्राच्यापक तथा पदाधिकारी हात धोएर विश्वविद्यालय शिक्षक-केन्द्र थाउने गरेको यथार्थ सबैले देखेको हो।

विश्वविद्यालयमा केही प्राच्यापक जिम्मेवार र इमानदार भइरहँदा आर्थिक व्यवहार दिन-प्रतिदिन बढै र गझेको छ र समग्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र कमजोर बढै छ। यी हुँदाहुँदै पनि आफू र आफ्नो संघ-संगठन सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, विश्वविद्यालय पदाधिकारी तथा अन्य सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। जसले खोज अनुसन्धान, भौतिक पूर्वाधार निर्माण, पदाधिकारी तथा शिक्षक कर्मचारी नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवाबुद्धा, सम्बन्धन, आन्तरिक तथा बाट्य शिक्षक-केन्द्र थाउने गरेको यथार्थ सबैले देखेको हो।

विश्वविद्यालयमा केही प्राच्यापक जिम्मेवार र इमानदार भइरहँदा आर्थिक व्यवहार दिन-प्रतिदिन बढै र गझेको छ र समग्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र कमजोर बढै छ। यी हुँदाहुँदै पनि आफू र आफ्नो संघ-संगठन सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, विश्वविद्यालय पदाधिकारी तथा अन्य सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। जसले खोज अनुसन्धान, भौतिक पूर्वाधार निर्माण, पदाधिकारी तथा शिक्षक कर्मचारी नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवाबुद्धा, सम्बन्धन, आन्तरिक तथा बाट्य शिक्षक-केन्द्र थाउने गरेको यथार्थ सबैले देखेको हो।

त्यसै, आवाधिक रूपमा नियुक्त भएका विश्वविद्यालयको उच्च पदाधिकारीलाई बोकार्वालाहरूको संघन्त्रको नीति-नियम विपरीत गई सेवा आयोगलाई पाखा लगाई केही राजनीतिक उच्च नेतृत्व तथा स्थानीय दबाव समूहको हस्तक्षेप तथा स्वार्थसिद्धका लागि र्भेन्टिले सन प्रवृत्ति-बाट केही कर्मचारी (पटक-पटक) करारामा नियुक्त गरेको छैन। यसले विभिन्न निकायबाट गरिने सेवा प्रवाहमा प्रत्यक्ष अध्ययन अलावा आपानो धर्म गर्ने हो। यसले विभिन्न निकायबाट गरिने सेवा प्रवाहमा अन्यतर भएको छैन।

विश्वविद्यालयमा केही प्राच्यापक जिम्मेवार र इमानदार भइरहँदा आर्थिक व्यवहार दिन-प्रतिदिन बढै र गझेको छ र समग्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र कमजोर बढै छ। यी हुँदाहुँदै पनि आफू र आफ्नो संघ-संगठन सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, विश्वविद्यालय पदाधिकारी तथा अन्य सरोकारवाला सम्मिलित स्वायत्त विश्वविद्यालय सञ्चालन संघन्त्र स्थापना गर्नुपर्छ। जसले खोज अनुसन्धान, भौतिक पूर्वाधार नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवाबुद्धा, सम्बन्धन

किसानको ...

अधिकारीले किसानलाई राहत दिन सके मात्र कृपित्रि किसान आकर्षित बन्ने श्रोतले बताएको छ।

अहले आकासिंदो मूल्यवृद्धिले नजिकैदे गरेको दैशै, तिहार, छठ लगायतका चाडबाटमा गेडोडी, तरकारी र फलफूलको अत्यधिक महगीले जनता आक्रान्त हुँदा पनि कृषिमत्री अधिकारीको ध्यान नजानुमा गठन्थन सरकारको सुशासन र डेलिभरिप्राइट प्रश्नचिह्न खालीभएको छ। यसतर्फ कृषिकामा जुफाल मन्त्री अधिकारीले खुद्दा कमाउन नन्हे जानकारहरूले बताएका छन्। त्रै एक थान मन्त्री पदले अधिकारीको राजनीतिक छिंग धीमालिने र कप्रेस समेत बदनाम बने चर्चा चलेको छ।

स्वास्थ्य...

डा. देवकोटा पनि विभागको महानिर्देशक बनेपछि मिश्रजस्तै चलखेलमा लाग्ने हुन कि भने चर्चा चलेको छ। स्वास्थ्य सेवा विभागमा केही भ्रष्ट कर्मचारीहरू र विचौलियाको रेजाज चल्दै आइहेको सरकारलाई बताएका छन्। एउटा खुल्ला कमाउन नन्हे जानकारहरूले बताएका छन्। त्रै एक थान मन्त्री पदले अधिकारीको राजनीतिक छिंग धीमालिने र कप्रेस समेत बदनाम बने चर्चा चलेको छ।

मिश्रको श्रीमान् जसपा र जनमत पार्टीको दलबदल नेता बनेर कहिले यता कहिले उता स्वास्थ्यरूपी गर्दै आइहेको मधेशबादी एक नेताले जानकारी दिएका छन्। पछिलो समय उपेन्द्र यादव र प्रदीप यादव स्वास्थ्यमत्री हुँदा डा. मिश्रले स्वास्थ्य सेवा विभाग भद्रा आफ्नो आर्थिक सुधारका लागि स्वास्थ्य सेवा विभागको अरबाँको खरिद टेन्डरमा सप्लाईहरूले अग्रीम कमिसन लिने गरेको आरोप लागेको छ।

स्वास्थ्य सेवाविभागको अधिकांश दूला टेन्डरहरूमा मोटो कमिसन खान पल्केकी डा. मिश्रको गन्ध र विभागको वेचेति डा. देवकोटाले कसरी अन्त्य गर्छून्त्यो भने हेर्दै बाँकी नै छ। वर्षेदिवि भ्रष्टाचार, कमिसन र वेचेती मौलाउँ आइहेको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा प्रदीप पोडेल स्वास्थ्यमत्री बनेपछि केही सुधारका संकेतहरू देखिएका छन्।

कांग्रेस ...

विजयी भएका थिए। नेकपा (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारमा कानून, न्याय तथा संसदीय मन्त्री बनेका गुडको ठारी प्रकरणमा दोषी ठारिए करागार जाने पक्का छ। कांग्रेसी नेताहाँ चिरञ्जीवी वाग्ले, गोविन्दराज जोशी, खुमबहादुर खड्का, जयप्रकाश आनन्द, बालकृष्ण खड्काको सहयोगी बनेर कांग्रेसको इतिहासमा भ्रष्टाचारी नेता बन्ने छन्।

यसअघि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको सभापति रवि लामिछानेलाई सहकारी प्रकरणको आरोप लादा काँप्रेस सांसद गुरुङ तीन हात माथि उफ्रे एपाले अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री खिङ्गप्रसाद शर्मा आलीसँग नोकझोक गरेका थिए। अहिले तिनै गुरुङमाथि कानूनी कारबाही गर्न सहकारी छानविन समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई मत हाल्ने स्थाईजा २ का मतदाताहरू रिप्रिचक पेरेका छन्। पितृको मतले जितेको आरोप लागेका गुरुङले स्थाईजाको नाक काटेर कौप्रेसलाई दुर्भाग्यत बनाएको स्थाईजामा चर्चा चलेको छ।

२०४८ सालपछि सहकारी ठारी प्रकरणको आरोप लाने गुरुङ पहिलो व्यक्ति भएको स्थाईजा काँप्रेसका जानकारहरूले बताएका छन्। गुरुङको मुद्दा दर्ता नभाले निर्देश बन सबै बताइएको छ।

घटस्थापना...

नेता र निर्माण व्यवसायीहरू बसेर गरेको सहमतिले २० को १९ भने हुन अवस्था छ। सहज रुप्या गाडी चल्न सकस नै देखिएको छ। भौतिक पूर्वाधार तथा यातायातमन्त्री देवेन्द्र दाहाल, सचिव केशवकुमार शर्मा र सङ्कलन सेवाकामा महानिर्णय शक रामहरी पोखेलको खालिडाखुल्दीरहित सङ्कलन बनाउन दैशै अगाडिको सोंच काठमाडौं उपत्यकामा पूरा भए पनि उपत्यका बाहिर पुरा नहुन समाचार श्रोतले बताएको छ।

काम गरेको पैसाको भुक्तानी नपाएका निर्माण व्यवसायीहरू र नाहिँदैने गोरुको उच्च नियोजन उसै हो कुनै अर्थ छैन भनी टीकाटिप्पणी शुरू भएको छ। घटस्थापनाअधिक सङ्कलन मर्मत गरिसक्नुपर्ने सहमतिलाई जनताको अँखामा छारो हाल्न खोजिएको भनी चर्चा चलेको छ। विकासप्रेमी मन्त्री, सचिव र डीजी भए पनि असामिन्द्री भए पनि घटस्थापना अगाडि सङ्कलन मर्मत र खालिडाखुल्दीरहित

सङ्कलने पानी छक्की भदै व्यञ्जय गर्न थालिएको छ। उपत्यकाकै भित्री सङ्कलनहरूको अवस्था कहालीलाग्दो छ। न्यूरोड र पुतलीसङ्कलनहरू रेखामा सङ्कलन खालिडाखुल्दीरहित नबने स्पष्ट छ। दशै सङ्कलन खालिडाखुल्दीपूर्ने लक्ष्य भए पनि पूरा हुनेमा आशका पैदा भएको छ।

गगन...

काठमाडौं नयाँबानेश्वर नजिक रहेको इन्द्रेणी सुइट होटलमा आयोजना हुने उक्त कार्यक्रममा पोखेरिल र थापाले जनशक्तिको विषयमा आफ्नो धारणा राख्ने बताइएको छ। कार्यक्रममा संस्थाका अध्यक्ष गैरेले नेताहरूले उक्त विषयमा सरकार, दल तथा नेताहरूको व्यक्तिगत धारणा के हो भने कुलाराई सङ्कोचन हुँदै गरी विभिन्न प्रश्नहरू राख्ने तथा नेताहरूले जबाक दिने बताइएको छ।

करिब दुई घण्टा चल्ने उक्त कार्यक्रमलाई काठमाडौं डायलग-२०८१ नाम दिएको छ। कार्यक्रममा विशिष्ट व्यक्तिवहरूले केही जनाकारी संस्थाका संस्थापक एवम् 'नयाँ विमर्श' का सम्पादक कौशल कुमार भद्राईले जानकारी दिएका छन्। भद्राईले अनुसार मानव संसाधन अर्थात जनशक्तिलाई व्यवस्थित तथा सीपुमुलक बनाउनका लाग्न यो संवाद कार्यक्रमले महत्वपूर्ण शुभावत गर्ने विषयमा संस्थाले लिएको छ।

उक्त कार्यक्रममा सांसद ठारुले और, पूर्वसचिव केवल भण्डारी, पूर्वराजदूत रेपेश कोइलाना, राजनीतिक विश्लेषक हरी रोक्का, कानूनविद् भीमाजनू अनाचार्यलगान्तको सहभागिता रहेने बताइएको छ।

विशुद्ध सामाजिक क्षेत्रमा क्रियाशील रहने एच.आर.व्यापिटल नेपालले आयोजना गर्ने यो संवाद कार्यक्रमलाई युट्युब च्यानेलमार्फत प्रत्यक्ष प्रशासन समेत गरिने बताइएको छ। यसैगरी कार्यक्रममा सहभागी इच्छुक विद्वान्-विद्विषहरूलाई लगाउ 'टट' कार्यक्रममा सहभागी गराई देशभूमी जनशक्ति व्यवस्थापनको विषयमा राष्ट्रिय नीति निर्माणका लागि परिचालन गर्ने उद्देश्य पनि संस्थाले लिएको बताइएको छ।

सरकारी नेपालिकाले अनुसारन गर्दैनन्। रोक्का कुरा त के भने नि नगरपालिकाअगाडि नै सञ्चालनमा रहेका फसल समेत दर्ता भएका छैन्। अनि आफ्नो आगाडिको गैकान्तीर्णी रुपमा सञ्चालित फसल नेतैने नगरपालिकाले अरु बडा वा ठाउँको कसरी रेख्छ ? प्रमुख, उपमुख र कर्मचारीलाई तलब आएपुर्यो। जनता ठारियोसु या राज लुरीसेपूर्न उनीहरूलाई भएको तलब छ।

सरकारी नेपालिकाले अवस्थालाई बताइदैनिक रुपैदिन्दृश्य र देखिएको छ। यसैले, अब सरकारले भता र फेसनबाट पनि कै उठाउपर्छ। यसैले राजस्व उठाउन चाहो दिँदैनन्। विदेशी क्रान्त र अनुदानमा मात्र सरकारको ओँडा छ। अहिले पर्यटक बोको हरियो ल्याटको दृश्याकी वा बसले महिनापै लाखौं लाखौं कमाउने छ।

स्कूल बसहरूले पनि विद्यार्थी बोकेको महिनापै लाखौं रुपैयाँ आप्दानी गर्छन्। व्यवसायीहरूले कमाइरहँदा राज्य भने राजस्वलाई बनाउन बनेको छ। राज्यले पाइनुपर्ने राज्यस्व उठाउने राजस्व उठाउन चाहो दिँदैनन्। यसैले राजनीतिक अवस्थालाई बताइदैनिक रुपैदिन्दृश्य र देखिएको छ।

बिडम्बना, हाप्रा सरकारमा बसेकाहरूको यसर्पर्फ ध्यान दैन। सरकारमा बसेताई सङ्केतको मूल्य बढ्दै कि बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दुक्तीमा खर्बौं राज्यस्व संकलन हुँदै। अहिले पर्यटक बोको हरियो ल्याटको दृश्याकी वा बसले महिनापै लाखौं लाखौं आप्दानी गराई रहेको छ।

घरधनीहरू राजस्वलाई राजस्व तिरुपत्रमा विभिन्न बहाना बनाउँन्नु। घर खाली रेलेको बताइजुरु उपरेको भन्दून्त यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल्ला सरकारले राज्यस्वलाई उठाउने र राजस्वलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल्ला सरकारले राज्यस्वलाई उठाउने र राजस्वलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल्ला सरकारले राज्यस्वलाई उठाउने र राजस्वलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल्ला सरकारले राज्यस्वलाई उठाउने र राजस्वलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल्ला सरकारले राज्यस्वलाई उठाउने र राजस्वलाई धेरै फाइदा हुनेछ। यसैले राज्यको दृश्याको बढ्दैन ? भनेमात्र समितिले निर्देशन दिएपछि गुरुङलाई धेरै फाइदा हुनेछ।

जिल

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थ सेवन नगरौ, क्यान्सरलगायत नसने रोगबाट बचौ

धूमपान भनेको के हो ?

- धूमपान भन्नाले खासगरी सूर्तिजन्य पदार्थको धुँवा खानु हो । चुरोट, बिंडी, तमाखु, कक्कडजस्ता सूर्तिजन्य पदार्थको सेवन गर्नु हो ।
- धूमपानको धुँवामा ७ हजार भन्दा बढी किसिमका रासायनिक तत्व पाइन्छन् । तीमध्ये ६९ भन्दा बढी तत्वले क्यान्सर गराउँछ ।

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थ सेवन गर्दा हुने असर

- मुख, फोकसो, पेट, फियो, आन्द्रा, मूत्रनली, पाठेघर आदिको क्यान्सर हुन्छ ।
- दम, दीर्घ श्वासप्रश्वास रोग, उच्च रक्तचाप, हृदयघात, मस्तिष्कघात, गर्भपतन हुने, कम तौलको बच्चा जन्मने, अवधि पूरा नभई बच्चा जन्मने, मृत बच्चा जन्मने आदि गराउँछ ।
- धूमपानको धुँवाले वर्षेनी धूमपान नगर्ने व्यक्तिलाई समेत असर गर्दछ । नजिक बसेकै कारणले विश्वमा वर्षेनी १३ लाख मानिसको मृत्यु हुने गरेको छ ।

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थबाट बच्ने उपाय

- साथीभाइको लहैलहैमा नपराँ ।
- दीर्घकालीन असरको मनन गरी कूलतमा नफसाँ ।
- धूमपानबाट छुटकारा पाउनका लागि स्वास्थ्यकर्मीसँग सल्लाह गराँ ।
- सार्वजनिक स्थलमा धूमपान नगराँ ।
- घरभित्र र बच्चाको अगाडि कहिल्यै धूमपान नगराँ ।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
स्वास्थ्य कर कोषको सचिवालय
रामशाहपथ, काठमाडौं

टेलिभिजन/वासिङ्ड मेसिन चाहिएमा

नेपाली बजारमा आफैनै नेपाली पहिचान

टेलिभिजनको दुनियाँमा नेपाली अभियान

- नेपाली ग्राहकको चाहना हामी उचित मूल्यमा पूरा गर्दैछौं ।

काठमाडौं उपत्यका तथा वीरगञ्जमा जहाँ चाहियो त्यहाँ

अभियान डिजिटल वर्ल्ड प्रा.लि.

काठमाडौं

विष्णु काफ्ले (९८५११७५७२)

सडक बोर्ड नेपाल

मिनमेवन, काठमाडौं ।

सडकको मर्मत सम्भार गराउने, सडकको मर्मत सम्भार गर्दा लाग्ने खुचमा न्यूनकरण गर्ने तथा सडकको मर्मत सम्भार कार्यालाई पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छीय भएकोले सडकको नियमित, पटके, आवधिक तथा आक्रमिक मर्मत सम्भार गर्न तथा सडकमा चल्ने सवारी साधनहरूमा दस्तुर लगाई उठाउने व्यवस्था गर्न मिति २०८०/०९/१५ मा प्रातिनिधि सम्भावाट **सडक बोर्ड ऐन, २०८५** जारी भइ विधिवत रूपमा सडक बोर्ड नेपाल को स्थापना भएको हो ।

(क) सडक बोर्ड नेपालको कार्यसेवा:

- सबै राष्ट्रिय राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गहरू,
- कालोपत्रे भएका सबै शहरी तथा ग्रामिण सडकहरू,
- न्यूनतम सवारी चाप र स्तर भएका सबै खण्डास्मिन्द ग्रामिण सडकहरू,
- न्यूनतम सवारी चाप र स्तर भएका सबै कच्ची ग्रामिण सडकहरू,

(ख) सडक मर्मत सम्भार कार्य:

- राजमार्ग र सहायक राजमार्गको मर्मत सम्भार सडक विभाग माफत,
- शहरी तथा ग्रामिण सडकको मर्मत सम्भार स्थानीय तह अन्तर्गतका नगरपालिका (महा/उप) र गाउँपालिका कार्यालयहरू माफत,

(ग) सडक उपभोग दस्तुर सङ्कलन कार्य:

- नेपाल राजपत्रमा उल्लेखित सडक स्थानहरूमा तोकिएको सवारी साधनबाट नियाँरित सडक उपभोग दस्तुर सङ्कलन कार्य गर्न,
- दस्तुर सङ्कलनबाट प्राप्त हुने रकमको कमीमा दुइ तिहाई रकम सोही सडकको मर्मत सम्भार गरारने,

मिनमेवन, काठमाडौं, नेपाल फोन: ०१-४५९३५१५/..५२९/..५३९

ईमेल: roadsboardnepal.org@gmail.com वेबसाइट: www.rbn.org.np

दिग्गो सडक मर्मत सम्भारका लागि सडक बोर्ड नेपाल

नेपालको संविधानका मुख्य विशेषताहरू

- जननिर्वाचित संविधानसभाबाट जारी भएको पहिलो संविधान,
- सार्वभौमसत्ता एवम् राजकीय सत्ता नेपाली जनतामा निहीत,
- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था,
- संसदीय शासन प्रणाली, स्वतन्त्र न्यायपालिका,
- धर्मनिरपेक्षता तथा समावेशीकरणको सिद्धान्तलाई आत्मसात,
- आवधिक, प्रत्यक्ष र समानुपातिकसहितको मिश्रित निर्वाचन प्रयाली,
- मानव अधिकार र विधिको शासनको प्रत्याभूति,
- संविधानवाद एवम् लोकतान्त्रिक मुल्य मान्यतामा आधारित ।

नेपाल सरकार

विश्वापन बोर्ड

KICKSTART YOUR NURSING CAREER IN GERMANY

► LIMITED SLOTS AVAILABLE

► MINIMUM REQUIREMENT: B2 LEVEL GERMAN

APPLY NOW

Kamalpokhari
Krishnapur Building,
Kathmandu Nepal

9802365552
9802365554

HEAD OFFICE
London, United Kingdom

BRANCH OFFICE
Pokhara, Hetauda & Dhangadi